تاریخ : ۱۳۹۷/۰۵/۰۳
شماره: ۵۵۹۷۹/۴۰۰
پیوست : دارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

معاونت امورمسکن و ساختمان

بسمه تعالی

مدیرکل محترم راه وشهرسازی استان(کلیه استان ها)

با سلام و احترام

پیرو ابلاغیه شماره ۵۵۲۶۹/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۰۲ مقام عالی وزارت، موضوع شیوه نامه تبصره ۲ ماده ۲۴ آیین نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، به پیوست متن تنقیح شده اصلی و اصلاحی آن که **بطور یکجا و کامل ملاک عمل و اقدام می باشد**، ارسال می گردد.

مقتضی است ضمن ارسال نسخه ای از آن به سازمان های نظام مهندسی و کاردانی ساختمان استان دستور فرمایند نظارت لازم بر حسن اجرای آن، بویژه فرآیند های مربوط از جمله بندهای "پ" ماده ۲ و "س" ماده ۳ شیوه نامه در امر نظارت بر اجرای ساختمان معمول و نتیجه امر بصورت فصلی به این معاونت اعلام گردد.

حامد مظاهریان

معاون وزیر

رونوشت:

وزیر محترم راه و شهرسازی-برای استحضار

جناب آقای مهندس رجبی ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان(شورای مرکزی)-برای استحضار

جناب آقای شیبانی اصل - مدیر کل محترم دفتر توسعه مهندسی ساختمان-برای آگاهی و اقدام لازم

جناب آقای مانی فر - مدیر کل محترم دفتر مقررات ملی و کنترل ساختمان-برای آگاهی

آدرس :میدان آرژانتین، بلوار آفریقا،اراضی عباس آباد،ساختمان شهید دادمان،وزارت راه وشهرسازی(کدپستی:۱۵۱۹۶۶۰۸۰۲) تلفن:۹-۸۸۸۷۸۰۳۱
دورنگار: دبیرخانه وزارتی: ۸۸۸۷۸۰۴۵، دبیرخانه مرکزی:۸۸۶۴۶۳۳۳ (نامه های فاقد مهر برجسته‌ی وزارت راه و شهرسازی از درجه اعتبار ساقط می باشد)

بسمه تعالی

شیوه نامه تبصره ۲ ماده ۲۴آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۸۳

(مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۲ و اصلاحی ۱۳۹۷/۰۵/۰۲)

این شیوه نامه به استناد تبصره ۲ ماده ۲۴ و ماده ۴۰ آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۸۳ ابلاغ می‌گردد.

ماده۱– تعاریف:

عبارت‌ها، واژه‌ها، اصطلاحات و اختصارات بکار رفته در این شیوه نامه، به‌ترتیب الفبا، به معنا و تعریفی که در زیر برای هر یک ذکرشده، بکار گرفته شده‌است:

آئین‌نامه اجرائی: آئین‌نامه اجرائی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب بهمن‌ماه ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن.

آئین‌نامه ماده ۳۳: آئین‌نامه اجرائی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب اردیبهشت ماه۱۳۸۳.

پروانه اشتغال به کار: پروانه موضوع ماده ۴ قانون .

پروانه ساختمان: پروانه‌ای که به استناد ماده۱۰۰ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحات بعدی آن یا سایر قوانین موضوعه برای هر اقدام عمرانی یا شروع ساختمان توسط "شهرداری یا سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان" صادر می‌شود.

پیمانکار: شخص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه اشتغال به کار با صلاحیت اجرای ساختمان طبق ماده ۴ قانون که طی قرارداد کتبی با کارفرما وظیفه و مسئولیت اجرای عملیات ساختمانی موضوع پروانه ساختمان را عهده‌دار شده است. کارفرما، مالک ملک یا ساختمان در صورت داشتن صلاحیت مطابق ماده ۴ قانون، می‌تواند پیمانکار باشد.

دستور تهیه نقشه: مجوزی که "شهرداری یا سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان" برای تهیه طرح و نقشه ساختمان صادر می‌کند و در آن کلیه شرایط احداث، تغییر یا توسعه ساختمان در یک ملکِ معین و کاربری‌ها و بهره‌برداری‌های قانونی ممکن از آن تعیین و تصریح شده و به متقاضی پروانه ساختمان تحویل می‌گردد.

روزِ کاری: روزی که در تقویم رسمی کشور یا توسط مراجع ذیصلاح، در سطح کشور یا در محل انجام کار، تعطیل اعلام نشده باشد.

سازمان: سازمان نظام مهندسی ساختمان (شورای مرکزی).

سازمان استان: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان.

ساختمان: بنا و تأسیسات منصوبه درآن و بخش‌های ثابت منضم به آن یابه معنی عملیات ساختمانی.

سامانه اطلاعات حرفه‌ای: سامانه یکپارچه کارنامه حرفه‌ای دارندگان پروانه اشتغال بکار، حاوی اطلاعات و سوابق فعالیت حرفه‌ای هردارنده پروانه اشتغال به کار و ظرفیت اشتغال بکار و محکومیت‌های انتظامی و قضائی مربوط به امور حرفه‌ای و نشانی محل اقامت وی که در هر زمان در آن درج می‌شود.

طراحی: آفرینش ایده، محاسبه و تعیین مشخصات ساختمان، اجزاء، ملحقات یا تأسیسات و تجهیزات آن و بازنمائی ترسیمی آن‌ها در نقشه‌ها با رعایت ضوابط شهرسازی و معماری مصوب در طرح‌های جامع و تفصیلی موقعیت زمین و هم‌چنین رعایت مقررات ملی ساختمان.

ظرفیت اشتغال به کار: میزان معینی از وظائف مهندسی که انجام دهنده آن، به‌صورت حقیقی و حقوقی بسته به شرایط و سازمان کار خود در یک‌زمان یا دوره زمانی معین توانائی پذیرش آن را با رعایت مقررات دارد و مسئولیت‌های قانونی آن بر عهده وی قرار می‌گیرد.

عملیات ساختمانی: کلیه فعالیت‌های موقت یا دائمی اجرائی ساختمان مشتمل بر تجهیز کارگاه، تخریب و برچیدن ساختمان یا بخشی از آن، نوسازی ساختمان، گودبرداری و عملیات خاکی، ساخت سازه نگهبان، توسعه بنا در سطح و ارتفاع، تغییر کاربری و نوع بهره‌برداری از ساختمان یا بخشی از آن، بهسازی لرزه‌ای، مقاوم‌سازی ساختمان، مرمت و تعمیر اساسی ساختمان، تغییر در سازه‌ی ساختمان، تغییر در سیستم هشدار و اطفاء آتش، تغییر در شبکه‌ی گاز و دودکش‌ها، تغییر در آسانسورها و بالابرهای ساختمان، تغییر اساسی در تأسیسات و تجهیزات ساختمان، تغییر در دسترسی‌های ساختمان، تغییر در راه‌های فرار و تخلیه ساختمان، اتصال تجهیزات دائمی به بدنه‌ی ساختمان، محوطه‌سازی، احداث کانال، ساخت و تخریب دیوار محوطه و دیوار نگهبان، گذاشتن خانه‌ها و اتاقک‌های متحرک موقت یا دائمی و مانند آن‌ها.

قانون: قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب اسفندماه ۱۳۷۴ .

کارفرما: کارفرمای پروژه. مالک یا شخصی که مأذون از وی با اختیار قانونی، تقاضای پروانه ساختمان برای انجام عملیات ساختمانی دارد و طرف قرارداد با انجام دهندگان وظائف مهندسی است. این عنوان با تعریف کارفرمای کارگر در ماده ۳ قانون کار تفاوت دارد.

ناظر: شخص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه اشتغال به کار با صلاحیت نظارت برساختمان طبق ماده ۴ قانون که **بر اساس این شیوه نامه** توسط سازمان استان به مرجع صدور پروانه وکارفرما معرفی می شود و وظیفه نظارت بر عملیات ساختمانی را عهده‌داراست.[1]

[1] اصلاحیه شماره ۵۵۲۶۹/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۰۲ وزیر راه و شهرسازی

نظارت: مجموعه وظائف و خدماتی که توسط ناظر ساختمان برای حصول اطمینان از انطباق عملیات ساختمانی با مشخصات مندرج در پروانه ساختمان، نقشه‌ها، ضوابط شهرسازی، مقررات ملی ساختمان و رعایت مفاد قانونی قرارداد پیمانکاری به کارفرما ارائه می‌شود.

نظارت مستمر: نظارتی که دارای دو وجه استمرار مرحله‌ای و زمانی است. استمرار مرحله‌ای شامل نظارت پیوسته بر تمام مراحل عملیات ساختمانی بدون انقطاع هیچ مرحله‌ای از آن و استمرار زمانی شامل نظارت بر عملیات ساختمانی در فاصله زمانی متناسب با نوع کار و نوع پروژه.

ماده۲– فرآیند انتخاب ناظر:

الف- به منظور انتخاب ناظر، سازمان استان موظف است، فهرست ناظران حقیقی و حقوقی دارای صلاحیت از وزارت راه و شهرسازی که مایلند وظیفه‌ی نظارت را بپذیرند، به تفکیک رشته و بر اساس حروف الفبا و با ذکر تاریخ اعتبارپروانه اشتغال به کار، حدود صلاحیت و مقدار ظرفیت اشتغال به کار آنان از حیث زیربنا و تعداد کار باقیمانده قابل پذیرش آنان تهیه کرده و به شیوه مناسب از قبیل نشر در وبگاه رسمی سازمان استان، محل دفتر مرکزی و دفاتر نمایندگی سازمان استان در دسترس همگان قرار دهد و اطلاعات آن را حداکثر هر ده روزکاری بروز رسانی کند.

ب-کارفرما ناظر پروژه‌ی ساختمانی خود را براساس فهرست موضوع بند " الف" این ماده از میان مهندسان معماری یا عمران تعیین و به سازمان استان اعلام می‌کند.

پ-سازمان استان موظف است پس از کنترل اعتبار پروانه اشتغال بکار، صلاحیت، ظرفیت اشتغال اعم از زیربنا و تعداد کار، عدم محکومیت قطعی به مجازات محرومیت ناظر تعیین شده توسط کارفرما، آن را بدون اخذ هرگونه وجه، ثبت و در سامانه اطلاعات حرفه‌ای ، درج کرده و این ناظر را حداکثر ظرف سه روز کاری به‌طور کتبی یا از طریق شبکه رایانه‌ای به کارفرما و شهرداری یا سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان معرفی کند. سازمان استان تا تاسیس و راه اندازی سامانه فوق، مراتب را در سامانه‌ی استانی درج می‌کند.

ت- سازمان با نظارت وزارت راه و شهرسازی، "سامانه اطلاعات حرفه‌ای" را به‌منظور ایجاد کارنامه حرفه‌ای الکترونیکی برای تمام اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال به کار موضوع ماده ۴ قانون در بخش ساختمان و شهرسازی و درج سوابق فعالیت‌های حرفه‌ای آن‌ها، همچنین ثبت سوابق محکومیت‌های دارندگان پروانه اشتغال بکار ناشی از وظائف و خدمات مهندسی، حداکثر تا سه ماه از تاریخ این ابلاغیه راه‌اندازی و اداره می نماید.

ث- ناظر باید با کارفرما قرارداد کتبی منعقد و حداکثر ظرف سه روز کاری مشخصات کامل پروژه را به‌طور کتبی یا از طریق شبکه رایانه‌ای به سازمان استان اعلام کند.

ج- ناظر طرف قرارداد با کارفرما، با توجه به ویژگی‌ها و پیچیدگی پروژه، ضمن نظارت مستمر، با دارندگان پروانه اشتغال به کار با صلاحیت نظارت در سایر رشته‌های مندرج در جدول زیر باپذیرش کلیه وظائف قانونی نظارت از سوی ایشان، قرارداد کتبی منعقد نموده و شخصا و با استفاده از خدمات آنان، نظارت بر پروژه را عهده‌دار می‌شود.

گروه ساختمانی طبق ماده ۱۲ آیین‌نامه	ناظر	صلاحیت نظارت در رشته
گروه های "الف"	معماری **یا** عمران	ــــــــــــــــ
گروه های "ب" و "ج" و "د"		عمران **یا** معماری **و** تاسیسات مکانیکی **و** تاسیسات برقی

چ- اشخاص حقوقی به شرط داشتن اشخاص حقیقی دارای صلاحیت در هر چهار رشته با پایه‌ی مربوط، می‌توانند فقط نظارت گروه‌های ساختمانی "ج" و "د" موضوع ماده ۱۲ آیین‌نامه را تقبل نمایند. در این حالت، مدیرعامل و شخص حقیقی دارای صلاحیت با پایه‌ی متناسب در رشته معماری یا عمران با عقد قراردادی با مسئولیت مشترک با شخص حقوقی، ناظر موضوع جدول فوق می‌باشد و موظف به انجام نظارت مستمر هستند.

ح- سازمان استان می‌تواند برای تنظیم روابط طرفین قرارداد نظارت، نمونه‌ی قراردادهای همسان را تهیه و به‌صورت پیشنهاد، برای استفاده در تنظیم متن قرارداد نهائی توسط مهندسان ناظر و کارفرمایان منتشر نماید.

ماده ۳- فرآیند انتخاب طراح، ناظر و پیمانکار:

الف- کارفرما به شهرداری یا سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان مراجعه و درخواست صدور پروانه ساختمانی می نماید. پس ازدریافت دستور تهیه نقشه از مرجع فوق، به شرح زیر اقدام می‌کند:

الف-۱- انتخاب طراح معمار دارای صلاحیت بر اساس جدول زیر و عقد قرارداد کتبی طراحی با وی برای طراحی و تهیه مدارک فنی و نقشه‌های طراحی.

گروه ساختمانی طبق ماده ۱۲ آیین‌نامه	طراح
گروه های "الف"	معماری و عمران
گروه های "ب"و "ج" و "د"	معماری، عمران، تاسیسات مکانیکی و تاسیسات برقی

الف-۱-۱- انتخاب سایر طراحان دارای صلاحیت و عقد قرارداد کتبی طراحی با آن ها برای تهیه مدارک فنی و نقشه های طراحی بر اساس نقشه معماری مصوب. طراح معمار شخص حقیقی می تواند در چارچوب دفتر مهندسی، برای تهیه نقشه های مرحله دوم و مشخصات فنی، طراحان عمران، تاسیسات مکانیکی و تاسیسات برقی را با نظر کارفرما انتخاب و شخصاً با آنان قرارداد منعقد کند.

الف-۱-۲- طراح شخص حقوقی می‌تواند برای پذیرش وظیفه طراحی و تهیه نقشه های مرحله دوم و مشخصات فنی به شرط داشتن اشخاص حقیقی دارای صلاحیت در هر چهار رشته با صلاحیت مربوط،به شرح جدول فوق اقدام کند. در این صورت امضای قرارداد طراحی توسط مدیرعامل شرکت یا رئیس موسسه بوده و طراحان ۴ رشته علاوه بر مدیرعامل یا رئیس موسسه نقشه ها و مشخصات فنی را مهر و امضا کنند.

الف-۲- تعیین ناظر و انعقاد قرارداد با وی براساس فرآیند ماده ۲ این شیوه‌نامه. انجام نظارت ساختمان توسط طراح بلامانع است.

الف-۳- انعقاد قرارداد کتبی برای اجرای ساختمان با پیمانکار دارای صلاحیت و معرفی کتبی وی به ناظر، قبل از اقدام برای شروع عملیات ساختمانی.

ب- طراح و پیمانکار و سایر دارندگان پروانه اشتغال به کار نیز باید حداکثر ظرف سه روز کاری پس از انعقاد قرارداد مکتوب، مشخصات کامل پروژه را به‌طور کتبی یا از طریق شبکه رایانه‌ای به سازمان استان اعلام کنند.

پ- کارفرما باید نسخه‌ای از پروانه ساختمانی و نقشه‌های ضمیمه آن را از شهرداری یا سایرمراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان اخذ کند و به ناظر ارائه کند. ناظر نیز موظف است، حداکثر ظرف سه روز کاری پس از اخذ پروانه ساختمانی، تصویر مصدق آن و نقشه‌های ضمیمه آن را در قبال اخذ رسید کتبی به سایر اشخاص دارنده صلاحیت نظارت که طرف قرارداد ناظر می‌باشند، تحویل و تصویر دیگر آن را به سازمان استان تسلیم نماید.

ت- سازمان استان موظف است، بلافاصله پس از دریافت اطلاعات پروژه‌ی ساختمانی، متعاقباً مشخصات مربوط را در پرونده‌ی کلیه ارائه‌کنندگان خدمات مهندسی پروژه در "سامانه اطلاعات حرفه‌ای دارندگان پروانه اشتغال بکار" یا تا زمان تاسیس و راه‌اندازی آن درسامانه استانی، ثبت نماید، وظیفه احراز ثبت کامل مشخصات پروژه‌ها در سامانه فوق به عهده‌ی رئیس سازمان استان است.

ث- ناظر و پیمانکار هر پروژه موظفند قبل از انعقاد قرارداد، از محل پروژه بازدید کنند و از ویژگی‌های ملک و مجاورت‌های آن از جمله: موقعیت ملک، همجواری‌ها، تأسیسات ملک و تأسیسات شهری مجاور، ترازها و موقعیت‌های مکانی و جمیع عامل‌های موثر در اجرای پروژه اطلاع حاصل کنند و کنترل‌های لازم را انجام دهند.

ج- کارفرما باید زمین یا محل پروژه را با حضور ناظر طی صورتجلسه‌ای با امضای خود و مهر و امضای پیمانکار و ناظر به پیمانکار پروژه تحویل دهد. ناظر و پیمانکار هیچ‌گونه وظیفه‌ای در خصوص صحت مالکیت و انطباق محل با سند مالکیت ندارند.

چ- نظارت از زمان صدور پروانه ساختمان توسط مرجع صدور پروانه آغاز و با صدور گواهی پایان کار خاتمه می‌یابد.

ح- ناظر مکلف است در صورت عدم انطباق کار در حال اجرا با نقشه‌های مصوب و مشخصات ضمیمه آن، ضوابط شهرسازی، مقررات ملی ساختمان و سایر الزامات قانونی و ضوابط لازم الاجرا، ضمن تذکر کتبی به پیمانکار و کارفرما، مراتب را به شهرداری یا مرجع صدور پروانه و کنترل ساختمان اعلام و حسب مورد درخواست اصلاح یا توقف عملیات اجرائی را به غیراز تامین و رعایت اصول ایمنی و الزام پیمانکار و کارفرما به رعایت ضوابط لازم‌الاجرا نماید. ناظر مجاز به اعمال تغییرات در نقشه‌ها و مشخصات فنی نیست

خ- کارفرما باید در صورت فسخ، انفساخ، تفاسخ، ابطال، یا خاتمه قرارداد با ناظر و پایان نیافتن عملیات ساختمانی و عدم صدور پایان کار توسط شهرداری یا سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان، در صورت نبود منع قانونی، ضمن تمدید همان قرارداد یا عقد قرارداد با ناظر جدید، مجدداً فرآیند مربوط به ماده ۲ این شیوه‌نامه را طی کند.

د- کارفرما باید در صورت فسخ، انفساخ، تفاسخ، ابطال، یا خاتمه قرارداد با پیمانکار و پایان نیافتن عملیات ساختمانی، در صورت نبود منع قانونی، ضمن تمدید همان قرارداد یا عقد قرارداد با پیمانکار جدید، موضوع را کتباً به ناظر اعلام نماید.

ذ- حق‌الزحمه مهندسان طراح و ناظر طرف قرارداد با کارفرما، برمبنای فهرست قیمت خدمات مهندسی موضوع تبصره ۲ ماده ۱۱۷ آیین‌نامه، با توجه به خدمات اضافه بر وظائف قانونی، مندرج در قرارداد مکتوب، توسط کارفرما مستقیماً به آنان پرداخت خواهد شد. ناظران نباید خارج از قرارداد نظارت دارای هرگونه رابطه‌ی مالی مقرر در ماده ۲۵ آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ باشند.

ر- مبلغ قرارداد اجرای ساختمان با توجه به نوع قرارداد و مشخصات ساختمان بین کارفرما و پیمانکار، با تراضی و توافق طرفین تعیین می‌گردد.

ز- کلیه دارندگان پروانه اشتغال بکار، مکلفند قبل از پذیرش خدمات مهندسی شخصاً عدم تعارض منافع، اعتبار پروانه اشتغال بکار، عدم محکومیت قطعی به مجازات محرومیت، صلاحیت و ظرفیت اشتغال خود را اعم از زیربنا و تعداد کار قابل پذیرش، در انطباق با پروژه مورد نظرکنترل نمایند و در صورت وجود هر گونه منع ازحیث این موارد، از پذیرش آن خودداری کنند. شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان نیز موظف به کنترل موارد مذکور هستند، کنترل این موارد توسط سازمان استان، شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان یا اشخاص دیگر، رافع مسئولیت دارنده‌ی پروانه اشتغال بکار نمی‌باشد. در هر صورت مسئولیت اصلی کنترل این موارد به عهده دارنده‌ی پروانه اشتغال بکار شخص حقیقی و یا مدیر عامل شرکت یا رئیس موسسه دارنده اشتغال شخص حقوقی می باشد.

ژ- مهندسان طراح، ناظر و پیمانکار و سایر دارندگان پروانه اشتغال به کار، پس از پذیرش تعهد خدمات مهندسی، با هزینه‌ی شخصی، بیمه‌ی مسئولیت حرفه‌ای برای خود تهیه و در قرارداد منعکس می نمایند.

س- سازمان استان مجاز به اخذ حق‌الزحمه خدمات مهندسی یا توزیع کار بین مهندسان نمی‌باشد. همچنین سازمان استان مکلف است مشخصات کامل پروژه‌های مورد تعهد اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال به کار را بلافاصله پس از اخذ، در سامانه اطلاعات حرفه‌ای، درج کند. عدم رعایت این بند(طبق بند پ ماده ۲) برای هیات مدیره سازمان استان علاوه بر تخلف انتظامی، به منزله عدم رعایت نظامات دولتی محسوب می گردد. [1]

ش- مبانی قیمت گذاری خدمات مهندسی، پس از بررسی و تائید توسط « شورای بررسی و تأیید مبانی قیمت گذاری خدمات مهندسی » موضوع ماده ۱۱۷ آئین نامه اجرایی، با تصویب وزیر راه و شهرسازی جهت اطلاع عموم آگهی خواهد شد .

ع- رفع اختلاف بین طراح، پیمانکار، ناظر با کارفرما با داوری مورد تراضی و توافق طرفین خواهد بود و نظر کارشناسی سازمان استان می تواند در داوری مد نظر قرار گیرد. رفع اختلاف بین طراح، پیمانکار و ناظر طبق نظر کارشناسی رسمی و مکتوب سازمان استان خواهد بود.

این شیوه‌نامه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۲ تصویب و ابلاغ گردید و ماده ۴ و کلیه بندهای ذیل آن ، ماده ۵ و بندهای ذیل آن بجز جدول شماره ۱ ، بندهای ۱۳-۱، ۱۳-۲ و۱۳-۷، ماده ۱۶ و کلیه بندهای ذیـل آن، ماده ۱۷ و کلیه بندهای ذیل آن از پیوست مبحث دوم مقررات ملی ساختمان (نظامات اداری) و هرگونه ضوابط و فرایندهای منبعث از آن لغو و ابطال شد. این شیوه‌نامه از تاریخ ابلاغ لازم الاجراست.

عباس آخوندی

وزیر

[1] اصلاحیه شماره ۵۵۲۶۹/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۰۲ وزیر راه و شهرسازی